



Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Educație și Ocupare 2021-2027

Prioritate: P1.Modernizarea instituțiilor pieței muncii

Titlu Apel: Consolidarea dialogului social și a parteneriatelor pentru ocupare și formare II – Federații – relansare 2025

Obiectiv specific: ESO4.2_Modernizarea instituțiilor și a serviciilor pieței muncii pentru ca acestea să evalueze și să anticipeze necesitățile în materie de competențe, să asigure o asistență promptă

și personalizată și să sprijine corelarea cererii și a ofertei, tranzițiile și mobilitatea pe piața muncii

Titlul proiectului: Consolidarea dialogului social și a parteneriatelor pentru ocupare și formare

Cod apel: PEO/644/PEO_P1/OP4/ESO4.2/PEO_A7 **Cod proiect:** 348973 **Nr. contract finanțare:** OIR 1038/28.01.2026

Negocierea colectivă în Europa

Perspective comparative

Negocierea colectivă reprezintă unul dintre pilonii fundamentali ai dialogului social european, fiind mecanismul prin care sindicatele și organizațiile patronale stabilesc, prin negociere directă, condițiile de muncă, salarizare și alte aspecte esențiale ale relațiilor de muncă. Deși principiul negocierii colective este comun tuturor statelor membre ale Uniunii Europene, modul concret în care acesta funcționează variază semnificativ de la o țară la alta, reflectând tradiții istorice, structuri instituționale și culturi ale relațiilor de muncă diferite.

Modele diferite, obiective comune

În linii mari, se pot distinge două mari modele de negociere colectivă în Europa. Pe de o parte, modelul centralizat sau sectorial, specific țărilor nordice (Suedia, Danemarca, Finlanda) și unor state din Europa de Vest precum Franța, Belgia sau Austria, în care negocierile au loc predominant la nivel de sector de activitate sau la nivel național, iar acordurile rezultate se aplică unui număr foarte mare de angajați, inclusiv celor care nu sunt membri de sindicat. Pe de altă parte, modelul descentralizat, în care negocierea are loc preponderent la nivel de companie, situație frecvent întâlnită în statele din Europa Centrală și de Est, inclusiv în România.

Diferența dintre cele două modele nu este doar tehnică, ci are consecințe directe asupra gradului de acoperire a negocierii colective — adică procentul de angajați ale căror condiții de muncă sunt reglementate prin acorduri colective. În timp ce în țări precum Franța sau Austria acest procent depășește 90%, în multe state din Europa Centrală și de Est acesta este considerabil mai redus, uneori sub 30%.



Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Educație și Ocupare 2021-2027

Prioritate: P1.Modernizarea instituțiilor pieței muncii

Titlu Apel: Consolidarea dialogului social și a parteneriatelor pentru ocupare și formare II – Federații – relansare 2025

Obiectiv specific: ESO4.2_Modernizarea instituțiilor și a serviciilor pieței muncii pentru ca acestea să evalueze și să anticipateze necesitățile în materie de competențe, să asigure o asistență promptă

și personalizată și să sprijine corelarea cererii și a ofertei, tranzițiile și mobilitatea pe piața muncii

Titlul proiectului: Consolidarea dialogului social și a parteneriatelor pentru ocupare și formare

Cod apel: PEO/644/PEO_P1/OP4/ESO4.2/PEO_A7 **Cod proiect:** 348973 **Nr. contract finanțare:** OIR 1038/28.01.2026

Directiva europeană privind salariile minime adecvate

Recunoscând importanța negocierii colective pentru echitatea socială și pentru reducerea sărăciei în muncă, Uniunea Europeană a adoptat Directiva privind salariile minime adecvate, care stabilește un obiectiv de referință: statele membre în care gradul de acoperire al negocierii colective este sub 80% trebuie să elaboreze un plan de acțiune pentru promovarea acesteia. Această prevedere plasează negocierea colectivă în centrul politicilor europene privind piața muncii, nu ca un simplu instrument tehnic, ci ca o condiție pentru o creștere economică echitabilă și incluzivă.

Pentru România, care se confruntă cu un nivel redus de acoperire a negocierii colective, această directivă reprezintă atât o provocare, cât și o oportunitate — o ocazie de a consolida cadrul instituțional al dialogului social și de a extinde practica negocierii sectoriale, aflată deocamdată într-un stadiu incipient.

Provocări comune la nivel european

- Scăderea ratei de sindicalizare, care afectează capacitatea de reprezentare a lucrătorilor în multe state membre.
- Fragmentarea pieței muncii, generată de forme atipice de angajare (muncă prin platforme digitale, contracte pe termen scurt, muncă independentă).
- Digitalizarea și automatizarea, care schimbă rapid natura locurilor de muncă și necesită o adaptare continuă a acordurilor colective.
- Diferențele instituționale dintre statele membre, care fac dificilă transferul direct al bunelor practici de la un sistem la altul.



**Cofinanțat de
Uniunea Europeană**



Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Educație și Ocupare 2021-2027

Prioritate: P1.Modernizarea instituțiilor pieței muncii

Titlu Apel: Consolidarea dialogului social și a parteneriatelor pentru ocupare și formare II – Federații – relansare 2025

Obiectiv specific: ESO4.2_Modernizarea instituțiilor și a serviciilor pieței muncii pentru ca acestea să evalueze și să anticipeze necesitățile în materie de competențe, să asigure o asistență promptă

și personalizată și să sprijine corelarea cererii și a ofertei, tranzițiile și mobilitatea pe piața muncii

Titlul proiectului: Consolidarea dialogului social și a parteneriatelor pentru ocupare și formare

Cod apel: PEO/644/PEO_P1/OP4/ESO4.2/PEO_A7 **Cod proiect:** 348973 **Nr. contract finanțare:** OIR 1038/28.01.2026

Concluzii

Perspectiva comparativă asupra negocierii colective în Europa arată că nu există un model universal valabil, ci o pluralitate de sisteme adaptate contextelor naționale. Ceea ce rămâne însă comun tuturor este rolul esențial al partenerilor sociali puternici, reprezentativi și bine pregătiți instituțional. Consolidarea capacității sindicatelor și a organizațiilor patronale de a negocia eficient, la toate nivelurile — companie, sector, național — rămâne o condiție esențială pentru o piață a muncii echitabilă și pentru un dialog social funcțional în întreaga Uniune Europeană.

Intocmit,

Expert Comunicare-Mares Marina

